

Handläggare
Helene Mårtenson
Telefon: 08-50808789**Till**
Kungsholmens stadsdelsnämnd
2025-06-12

Stockholms stads kemikalieplan

Svar på remiss från kommunstyrelsen, KS 2025/145

Förvaltningens förslag till beslut

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Sammanfattning

Den föreslagna kemikalieplanen är den tredje i ordningen och beskriver hur stadens ska arbeta inom sju olika åtgärdsområden för att nå delmålet *Minskad användning och spridning av skadliga ämnen* i stadens nyligen antagna miljöprogram. Handlingsplan för minskad spridning av mikroplast 2020–2024 inkluderas i den föreslagna planen. Förslaget till kemikalieplan har tagits fram av enheten Kemikaliecentrum på miljöförvaltningen. En kontorsremiss för planen skickades ut 2024 som Kungsholmens stadsdelsnämnd besvarade i september 2024.

Uppföljningen av kemikalieplanens genomförande sker i samband med uppföljningen av miljöprogrammet. Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för uppföljning av miljöprogrammet och miljö- och hälsoskyddsnämnden för delmålet. Ett särskilt fokus på barn och andra särskilt känsliga grupper föreslås, liksom i tidigare kemikalieplaner. För att öka genomslaget och möjligheten att koppla stödjande information till planen föreslås en digital publicering som kommer att kompletteras med fördjupade texter, vägledning och framtagna rapporter.

Förvaltningen välkomnar den nya kemikalieplanen, och ser fördelar med att publicera planen på intranätet. Bland annat åtgärdsområde 1: *Upphandling och inköp* kräver mycket kunskap och stöd för att kunna omsätta kravet om att minska de prioriterade områdena PFAS, Bisfenoler och Ftalater i praktiken. Också utbildning är viktigt. Förskolan önskar en precisering av vilka yrkesgrupper som bör få utbildning om kemikalier. Stadsdelsförvaltningen behöver även stöd från Kemikaliecentrum i arbetet med att kartlägga kemikalier i utomhusmiljön på förskolorna i samverkan med fastighetsägarna.

Bakgrund

Förslaget till kemikalieplan har tagits fram av enheten Kemikaliecentrum på miljöförvaltningen i samarbete med de mest berörda förvaltningarna och bolagen. Det är den tredje i ordningen, tidigare planer kom 2014 och 2019. En kontorsremiss skickades ut i juni 2024 och synpunkter har arbetats in i förslaget. Kungsholmens stadsdelsnämnd besvarade kontorsremissen i september 2024.

Remissinstanserna för denna remiss inkluderar Stockholms stads stadsledningskontor, stadens stadsdelsnämnder, de flesta facknämnderna, kommunstyrelsens råd för funktionshinderfrågor, Stockholms Stadshus AB, Rådet för Agenda 2030, Region Stockholm, Göteborg, Malmö, Helsingborg och Västerås stad, Kemikalieinspektionen, Upphandlingsmyndigheten, Naturvårdsverket och en rad branschorganisationer.

Förslaget har skickats ut på remiss av kommunstyrelsen Stockholms stad. Remissen ska besvaras senast 2025-06-23.

Ärendet

FN:s miljöorgan UNEP pratar om en trippel planetär kris: klimatet, den biologiska mångfalden och spridning av kemiska föroreningar i miljön. För att hantera den sista delen arbetar EU och Sverige för en Giftfri miljö, och Stockholms stad har målet *Ett giftfritt Stockholm*.

Den föreslagna kemikalieplanen beskriver hur stadens ska arbeta inom sju olika åtgärdsområden för att nå delmålet *Minskad användning och spridning av skadliga ämnen* i stadens nyligen antagna miljöprogram.

De sju åtgärdsområdena i planen är

1. Upphandling och inköp
2. Bygg- och anläggningsmaterial
3. Stadens kemikaliehantering
4. Växtskyddsmedel
5. Tillsyn och kontroll
6. Miljögiftsövervakning
7. Särskilt känsliga grupper

Handlingsplan för minskad spridning av mikroplast 2020–2024 inkluderas i den föreslagna planen genom att mikroplast behandlas som en ämnesgrupp på samma sätt som andra ämnesgrupper.

Ett särskilt fokus på barn och andra särskilt känsliga grupper föreslås, liksom i tidigare kemikalieplaner.

För att öka genomslaget och möjligheten att koppla stödjande information till planen föreslås en digital publicering som kommer att kompletteras med fördjupade texter, vägledningar och framtagna rapporter.

Eftersom många av åtgärderna kräver insikter och förståelse för kemiska och toxikologiska förhållanden som inte alla verksamheter i staden kan antas ha, finns vid miljöförvaltningen sedan 2014 ett stödcentrum för genomförande av åtgärderna, Kemikaliecentrum. I vägledningar, utbildningar och genom utredningar och analyser ger de anpassade råd kring vilka avväganden och prioriteringar som ska göras vid inköp och användning av kemikalier och av varor som innehåller kemikalier. Respektive verksamhet har ansvar för att omsätta dessa råd i sin verksamhet.

Uppföljningen av kemikalieplanens genomförande sker i samband med uppföljningen av miljöprogrammet och bygger på redovisningarna från nämnder och bolag och de indikatorer som tas fram. Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för uppföljning av miljöprogrammet och miljö- och hälsoskyddsnämnden för delmålet.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom ekonomiavdelningen. Stadsdelsnämndens pensionärsråd, rådet för funktionshinderfrågor samt förvaltningsgruppen har beretts möjlighet att lämna sina synpunkter i ärendet och eventuella synpunkter från dem återfinns i respektive protokoll.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen välkomnar den nya kemikalieplanen, och ser fördelar med att publicera planen på intranätet för att successivt kunna utveckla och fördjupa olika områden. Länkar till allt som hänvisas till i programmet gör att det blir lätt att hitta informationen. Om planen också omsätts i lathundar och mallar så att det underlättar i arbetsprocesserna skulle det vara positivt. Bland annat åtgärdsområde 1: *Upphandling och inköp* kräver mycket kunskap och stöd för att kunna omsätta kravet om att minska de prioriterade områdena PFAS, Bisfenoler och Ftalater i inköpta produkter, varor och tjänster, i praktiken.

Också utbildning är viktigt. Förskolan önskar en precisering av vilka yrkesgrupper som bör få utbildning om kemikalier. För att kunna ta steg framåt ser man att det inte bara är pedagoger som

behöver utbildas utan även kockar, administratörer, lokalintendenter och andra övergripande funktioner som arbetar med förskolan.

Förvaltningen behöver även stöd från Kemikaliecentrum i arbetet med att kartlägga kemikalier i utomhusmiljön på förskolorna i samverkan med fastighetsägarna. Detta gäller särskilt mindre fastighetsägare som bostadsrättsföreningar med begränsade resurser och kompetens.

Ann-Christine Hansson
Stadsdelsdirektör

Kungsholmens
stadsdelsförvaltning

Catharina Liljedahl
Avdelningschef
ekonomiavdelningen
Kungsholmens
stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Tjänsteutlåtande - Stockholms stads kemikalieplan 2025–2031
2. Bilaga - Stockholms stads kemikalieplan 2025–2031

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Ann-Christine Hansson, Stadsdelsdirektör	2025-05-27
Catharina Liljedahl, Avdelningschef ekonomiavdelningen	2025-05-27